

KOMMUNLEDNINGSKONTORET
Marie Björkman

Socialnämnden 2015-03-25

Utförande av larmmottagning, larmpatrull och nattpatrull från och med hösten 2015

Sammanfattning

Vid socialnämndens sammanträde den 17 december 2014 fick socialchefen i uppdrag att utreda och återkomma till socialnämnden med en redovisning av hur kommunens samlade ansvar för larmkedjan inklusive drift av larmpatrull och nattpatrull kan organiseras från och med bytet av utförare hösten 2015 (dnr SON 2014/160-74).

Utförandet av insatser nattetid (nattpatrull) samt åtgärdande av trygghetslarm m.m. i enskildas bostäder (larmpatrull) föreslås drivas i kommunens egen regi från och med att nuvarande avtal upphör hösten 2015. Därigenom kommer socialnämnden att förfoga över en väsentlig del av larmkedjan samtidigt som möjligheten att pröva olika tekniska lösningar för att effektivisera t.ex. tillsynsinsatser ökar. Att driva larm- och nattpatrull i egen regi bedöms också ge möjligheter till ökad insyn i hur insatserna som helhet fungerar.

Uppdraget att ta emot och besvara trygghetslarm m.m. föreslås upphandlas som en driftentreprenad. Det finns möjlighet att genomföra denna typ av upphandling tillsammans med andra kommuner. Social omsorg har därför för avsikt att undersöka möjligheten att ingå i en upphandling tillsammans med en eller flera kommuner i länet.

Då välfärdsteknik kommer att bli ett allt mer naturligt inslag inom vård och omsorg, behöver ansvar och kompetens samordnas. Teknikutvecklingen innebär många utmaningar och möjligheter, inte minst vad gäller övergången från analoga till digitala trygghetslarm. Socialnämnden behöver i egenskap av beställare ha kompetens för att kunna ställa krav och föra dialog med utförare inom teknikområdet, men också för att driva utveckling i dessa frågor. Socialchefen föreslår därför att det övergripande ansvaret för välfärdsteknik och teknikutveckling samlas inom avdelning äldreomsorg.

Förslag till beslut

1. Socialchefen får i uppdrag att organisera larmpatrull och nattpatrull i kommunal regi från och med den 1 november 2015.
2. Socialnämnden uppdrar till socialchefen att undersöka möjligheten att ingå i ramavtal avseende larmmottagning m.m. när avtalen med nuvarande utförare löper ut hösten 2015.

Ärendet

Informationsteknik (IT) och teknikstöd, även kallat välfärdsteknologi, kan öka möjligheterna för äldre och personer med funktionsnedsättning att leva tryggt i hemmet så länge de önskar. Samtidigt kan tekniska lösningar såsom anpassad telefoni och olika kommunikationslösningar innebära ett mer aktivt liv, delaktighet i samhället och ett högre välbefinnande.

Den hittills vanligaste tekniklösningen i hemmet är trygghetslarm. Denna insats ges som ett bistånd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453). I december 2014 hade 1 236 personer beslut om trygghetslarm, varav 302 som enda insats.

För utförande av tjänsten trygghetslarm har socialnämnden för närvarande avtal med två utförare, Tunstall AB för mottagning av trygghetslarm via larmcentral i Örebro. Avtalet med Tunstall AB löper ut den 31 oktober 2015.

HSB Omsorg AB ansvarar för larmpatrull och nattpatrull lokalt. Även för HSB Omsorg AB löper avtalet ut den 31 oktober 2015. Socialnämnden måste därför ta ställning till fortsatt driftform för såväl larmmottagning som larm-och nattpatrull.

Vid socialnämndens sammanträde den 17 december 2014 beslutade socialnämnden att drift av larmmottagning samt installation, service och återtagande av trygghetslarm ska upphandlas enligt LOU.

Vid sammanträdet fick socialchefen också i uppdrag att utreda och återkomma till socialnämnden med en redovisning av hur kommunens samlade ansvar för larmkedjan inklusive drift av larmpatrull och nattpatrull skulle kunna organiseras från och med bytet av utförare hösten 2015.

Redovisning av uppdraget från socialnämnden

Det övergripande ansvaret för hantering av trygghetslarm och övrig välfärdsteknologi föreslås samlas under en avdelningschef inom social omsorg.

Vidare föreslås att utförandet av insatser nattetid (nattpatrull) samt åtgärdande av trygghetslarm m.m. i enskildas bostäder (larmpatrull) drivs i kommunens egen regi från och med att nuvarande avtal upphör hösten 2015.

Skälen till förslagen presenteras i det följande.

Ett samlat ansvar för välfärdsteknologi och teknikutveckling

En ökande andel äldre kommer att ställa kommunen inför nya utmaningar och behov av att kontinuerligt modernisera och anpassa sin verksamhet. Kraven på valfrihet, trygghet och enkla, tekniska lösningar för vardagliga göromål kommer att öka. I framtiden kommer informationsteknik sannolikt att vara ett allt större inslag i den enskildes vardag. I denna utveckling behöver socialnämnden vara delaktig, gärna i samverkan med privata aktörer.

Välfärdsteknologi handlar inte bara om trygghetslarm. Idag finns en mängd tekniska lösningar som kan underlätta vardagen och möjliggöra kvarboende. Teknikstöd för kommunikation och kom-i-håg för lås av dörrar och fönster är exempel på tekniska lösningar som underlättar vardagen för den enskilde. Webbkamera som kan komplettera tillsynsbesök nattetid är ett annat exempel. Det finns teknik som kan underlätta för anhöriga, exempelvis larmmattor (som larmar när någon kliver ur sängen) och passagelarm.

När det gäller tjänsten trygghetslarm står kommunen inför en övergång från analog till digital teknik. Kommunen kommer att ställas inför nya utmaningar och måste säkerställa att hela larmkedjan fungerar. Kommunen har i egenskap av huvudman ett ansvar för att alla delar i kedjan håller hög kvalitet.

I dagsläget är ansvaret inte helt tydligt och inte samlat. Det innebär att frågor landar på olika funktioner och att kompetens om "teknikfrågor" sprids i organisationen. Många frågeställningar är rent praktiska och skulle, om de samordnades kunna hanteras mer rationellt och effektivt.

Det övergripande ansvaret för frågor som rör teknik och välfärdsteknologi föreslås samlas under avdelningschef äldreomsorg, se bilaga.

Sammanfattningsvis innebär ett samlat ansvar en förbättring av förutsättningarna för en systematisk bevakning av teknikutveckling, att bygga upp kompetens och initiera nya lösningar. Att samla den tekniska kompetensen innebär också bättre förutsättningar för socialnämnden att föra en dialog med utförare inom teknikområdet samt att förvalta avtal och driva utvecklingsfrågor.

Drift av larmpatrull och nattpatrull tas över i kommunal regi

I dag utförs två av delarna i larmkedjan av privata utförare (larmmottagning och åtgärdande av larm/larmpatrull). Socialnämnden kan påverka och ha insyn i processen mellan nämnden och larm/nattpatrull samt mellan nämnden och larmmottagningen. Däremot kan nämnden inte påverka och ha insyn i den mer operativa processen mellan de två utförarna (t ex när larmmottagningen vidarebefordrar larm till larmpatrullen eller när trygghetstelefon inte fungerar eller har installerats felaktigt).

För att få kännedom om brister i dessa för brukaren så viktiga delar av processen förutsätts att utföraren informerar socialnämnden. Om så sker finns det i dagsläget inte någon given funktion på beställarsidan som kan ta hand om och åtgärda denna typ av information.

Att driva larm- och nattpatrull i egen regi bedöms ge kommunen möjlighet till ökad insyn i hur insatserna som helhet fungerar, eftersom dessa patruller besöker samma brukare som hemtjänsten på dagtid.

Genom att ta över driften av larmpatrullen i egen regi förfogar kommunen över en väsentlig del i larmkedjan och får därmed direkt insyn i hur relationen larmmottagning – larmpatrull fungerar och kan agera omgående.

När det gäller nattpatrullen, så innebär drift i egen regi ökade förutsättningar för att införa tekniska lösningar som gynnar den enskilde samtidigt som arbetet kan rationaliseras och effektiviseras, såsom tillsyn via webbkamera istället för besök av nattpatrull.

Larmmottagning upphandlas i samverkan med andra kommuner

Att upphandla larmmottagning är en komplex uppgift där tyngdpunkten ligger på avancerade teknikfrågor, i synnerhet nu när en övergång till digital teknik är förestående. Den kompetens som behövs för att genomföra denna typ av upphandling finns inte i kommunen. Dessutom är marknaden begränsad, varför det krävs särskilda kunskaper i kravställande vad gäller tekniska lösningar. Täby kommun bedömer därför att det inte är möjligt att genomföra en upphandling i egen regi.

Det finns däremot möjlighet att genomföra denna typ av upphandling tillsammans med andra kommuner. Social omsorg har därför för avsikt att undersöka möjligheten att ingå i en upphandling tillsammans med en eller flera kommuner i länet.

Ekonomiska aspekter m m

Socialnämndens kostnader för larm- och nattpatrull regleras för närvarande i avtal. Ersättningen till utföraren inkluderar samtliga kostnader.

År 2014 uppgick kostnaderna för larmpatrull till 5 mnkr och för nattpatrull till 6 mnkr. Socialnämndens kostnader bedöms inte öka med anledning av att verksamheten övergår i kommunal regi.

I 6 b § lag (1982:80) om anställningsskydd (LAS) och 28 § lag (1976:580) medbestämmande i arbetslivet (MBL) finns särskilda skyddsregler för arbetstagare när en verksamhet går över från en arbetsgivare till en annan, s k verksamhetsövergång. För att det ska vara fråga om verksamhetsövergång ska vissa kriterier vara uppfyllda. Denna fråga kommer att hanteras i särskild ordning i ett senare skede av processen. För närvarande består larm- och nattpatrull av sammanlagt cirka 30 årsarbetare varav cirka 21 tillhör nattpatrullen.

Överväganden

Förslaget bedöms ge positiva effekter såsom ökad tydlighet gentemot utförare av larmcentral, ökade möjligheter för socialnämnden att få insyn i hur insatser utförs samt ökade möjligheter att pröva och utveckla teknik inom vård och omsorg.

Uppdraget bedöms inte medföra några negativa effekter vare sig för beställare, utförare eller brukare.

Claes Lagergren
Socialchef

Marie Tid
Avdelningschef

Bilaga

Bild modell larmorganisation

**BISTÅNDSHAND-
LÄGGARE**

- utredning och beslut
- beställning insats
- uppföljning
individnivå

CHEFFSNIVÅ XX

ETT SAMLAT ANSVAR FÖR

- LARM- OCH NATTPATRULL
- BESTÄLLARREPRESENTANT GENTEMOT LARMCENTRAL OCH LEVERANTÖRER AV TRYGGHETSTEKNIK
- KOMPETENS INOM OCH BEVAKNING AV VÄLFÄRDSTEKNOLOGI
- DIALOG MED BISTÅNDSHANDLÄGGARE, TILLSYN OCH UTFÖRARE

- TILLSYN**
- uppföljning
strukturnivå
 - uppföljning av
överenskommelse larm
och nattpatrull

- LARMCENTRAL**
- mottagning av
larm
 - statistik
 - vidarebefordran
av larm till
larmpatrull

- INSTALLATION**
- inkl. service,
underhåll och
support

- LEVERANTÖR
AV
TRYGGHETS-
TEKNIK**

UPPHANDLAD VERKSAMHET